

AANGENOMEN TEKSTEN

P9_TA(2023)0016

Reactie van de EU op de protesten en executies in Iran

Resolutie van het Europees Parlement van 19 januari 2023 over de reactie van de EU op de demonstraties en executies in Iran (2023/2511(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over Iran, met name die van 6 oktober 2022 over de dood van Jina Mahsa Amini en de onderdrukking van demonstranten voor vrouwenrechten in Iran¹ en van 17 februari 2022 over de doodstraf in Iran², en al zijn andere resoluties over de mensenrechtensituatie in Iran,
- gezien de resolutie van Derde Commissie van de Algemene Vergadering van de VN van 16 november 2022 over de situatie in Afghanistan,
- gezien de verklaring van het Bureau van de Hoge Commissaris van de VN voor de mensenrechten van 10 januari 2023,
- gezien de verklaring van de VN-deskundigen van 11 november 2022 waarin Iran wordt opgeroepen te stoppen met het ter dood veroordelen van vreedzame demonstranten,
- gezien de speciale zitting van de VN-Mensenrechtenraad over de Islamitische Republiek Iran, die plaatsvond op 24 november 2022, en de tijdens die zitting aangenomen resolutie,
- gezien de rapporten van de speciale rapporteur van de VN voor de mensenrechtensituatie in de Islamitische Republiek Iran van 22 september 2022, 18 juni 2022, 13 januari 2022 en 11 januari 2021,
- gezien de verklaring van de ministers van Buitenlandse Zaken van de G7 van 4 november 2022,
- gezien de conclusies van de Raad Buitenlandse Zaken van de EU van 12 december 2022,
- gezien de sancties tegen Iraanse personen en entiteiten die op 12 april 2021, 17 oktober 2022, 20 oktober 2022 en 14 november 2022 door de Raad van de EU zijn vastgesteld,

¹ Aangenomen teksten, P9_TA(2022)0352.

² PB C 342 van 6.9.2022, blz. 286.

- en gezien Uitvoeringsbesluit (GBVB) 2022/2433 van de Raad van 12 december 2022¹,
- gezien de sancties van de Islamitische Republiek Iran tegen Europese en Britse entiteiten en personen,
 - gezien de verklaringen van de woordvoerder van de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) van 7 januari 2023 over de recente executies van Mohammad Mehdi Karami en Seyyed Mohammad Hosseini, van 8 december 2022 over de executie van Mohsen Sekari, en van 15 januari 2023 over de executie van Alireza Akbari,
 - gezien de verklaring van de hoge vertegenwoordiger van de Europese Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 25 september 2022 namens de EU over Iran, en de verklaring van de woordvoerder van de Europese Dienst voor extern optreden van 19 september 2022 over de dood van Jina Mahsa Amini,
 - gezien het persbericht van de woordvoerder van de EDEO van 9 januari 2023, waarin wordt aangekondigd dat de ambassadeur van de Islamitische Republiek Iran bij de Europese Unie is ontboden,
 - gezien de verklaringen van de voorzitter van zijn delegatie voor de betrekkingen met Iran van 22 september 2022, 9 november 2022 en 13 december 2022,
 - gezien de gezamenlijke verklaring van Canada en de Verenigde Staten van 9 december 2022 over de mensenrechtensituatie in Iran,
 - gezien het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten van 1966 (ICCPR), dat Iran in juni 1975 heeft geratificeerd,
 - gezien de wereldwijde EU-sanctieregeling voor de mensenrechten,
 - gezien Gemeenschappelijk Standpunt 2001/931/GBVB van 27 december 2001 betreffende de toepassing van specifieke maatregelen ter bestrijding van het terrorisme²,
 - gezien Verordening (EG) nr. 2580/2001 van de Raad van 27 december 2001 inzake specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met het oog op de strijd tegen het terrorisme³,
 - gezien Richtlijn (EU) 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad en tot wijziging van Besluit 2005/671/JBZ van de Raad⁴,
 - gezien de EU-richtsnoeren inzake de doodstraf, inzake mensenrechtenverdedigers, en inzake geweld tegen vrouwen en meisjes en de bestrijding van alle vormen van

¹ Uitvoeringsbesluit (GBVB) 2022/2433 van de Raad van 12 december 2022 tot uitvoering van Besluit 2011/235/GBVB betreffende beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten vanwege de situatie in Iran (PB L 318I van 12.12.2022, blz. 36).

² PB L 344 van 28.12.2001, blz. 93.

³ PB L 344 van 28.12.2001, blz. 70.

⁴ PB L 88 van 31.3.2017, blz. 6.

discriminatie van vrouwen en meisjes,

- gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 1948,
 - gezien artikel 132, leden 2 en 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat op 13 september 2022 de 22-jarige Koerdisch-Iraanse Jina Mahsa Amini in Teheran is gearresteerd door de Iraanse “zedepolitie” omdat zij zich niet zou hebben gehouden aan de wet tot het verplicht dragen van de hoofddoek; overwegende dat Jina Mahsa Amini zwaar is gemarteld en op 16 september 2022 in politiebewaring is overleden; overwegende dat er geen diepgaand onderzoek heeft plaatsgevonden;
- B. overwegende dat na de moord op Jina Mahsa Amini in het hele land demonstraties zijn uitgebroken, waarbij honderdduizenden Iraanse burgers uit alle geledingen van de samenleving betrokken waren; overwegende dat de demonstraties begonnen zijn door vrouwen die eisen dat degenen die verantwoordelijk zijn voor de dood van Jina Mahsa Amini ter verantwoording worden geroepen en dat er een eind komt aan het geweld tegen en de discriminatie van vrouwen in Iran; overwegende dat veel vrouwen tijdens de demonstraties hun hijab afdeden of hun haar afknipten uit protest tegen de dood van Jina Mahsa Amini; overwegende dat mannen zich solidair hebben verklaard met de demonstraties van de vrouwen en dat vervolgens een pan-Iraanse revolutie en een protestbeweging tegen het regime zijn ontstaan; overwegende dat studenten op tal van universiteiten in het hele land protesteren door hun lessen te boycotten en te demonstreren tegen de repressie; overwegende dat Jina Mahsa Amini afkomstig was uit de regio Koerdistan in Iran, waar op grote schaal demonstraties hebben plaatsgevonden, met zware repressie door het regime tot gevolg;
- C. overwegende dat de reactie van de Iraanse veiligheids- en politiediensten op de demonstraties gewelddadig, willekeurig, onevenredig en ongeremd is; overwegende dat de hoogste leider van de Islamitische Republiek, Ali Khamenei, en president Ebrahim Raisi zich herhaaldelijk lovend hebben uitgelaten over de gewelddadige onderdrukking van vreedzame demonstraties en het doden van demonstranten door de paramilitaire Basij-militie van de Islamitische Revolutionaire Garde, en dit hebben aangemoedigd;
- D. overwegende dat de Iraanse veiligheidstroepen op 16 januari 2023 naar verluidt al enkele honderden vreedzame demonstranten, waaronder tientallen kinderen, hadden gedood, en meer dan 20 000 demonstranten, waaronder mensenrechtenverdedigers, studenten, advocaten en activisten van het maatschappelijk middenveld, waaronder EU-burgers en ingezetenen van Duitsland, Polen, Frankrijk, Italië, Nederland, Spanje en Zweden, hadden aangehouden, gearresteerd en ontvoerd;
- E. overwegende dat Iran het hebben van twee nationaliteiten niet erkent, waardoor het voor buitenlandse ambassades moeilijk is om in contact te treden met personen met een dubbele nationaliteit die in Iran gevangen zitten; overwegende dat de voormalige onderminister van Defensie van Iran, die de Britse en de Iraanse nationaliteit had, veroordeeld is voor spionage voor het Verenigd Koninkrijk in Iran, iets wat hij ontkende, en ter dood is veroordeeld en is geëxecuteerd; overwegende dat de Zweeds-Iraanse dr. Ahmadreza Djalali, specialist op het gebied van de spoedeisende geneeskunde en wetenschapper aan de Belgische Vrije Universiteit Brussel en de Italiaanse Università del Piemonte Orientale, op 24 april 2016 door de Iraanse de veiligheidsdiensten is gearresteerd; overwegende dat hij in oktober 2017 ter dood was

veroordeeld wegens vermeende spionage na een uiterst oneerlijk proces op grond van een door foltering afgedwongen bekentenis; overwegende dat het Hooggerechtshof van Iran het vonnis op 17 juni 2018 heeft bekrachtigd; overwegende dat de Frans-Iraanse onderzoekster Fariba Adelhah in juni 2019 is opgepakt en wegens “ondermijning van de nationale veiligheid” tot vijf jaar gevangenisstraf is veroordeeld;

- F. overwegende dat andere EU-onderdanen willekeurig in Iran worden vastgehouden, zoals de Belg Olivier Vandecasteele, die op grond van een reeks valse beschuldigingen tot in totaal veertig jaar gevangenisstraf en tientallen zweepslagen is veroordeeld; overwegende dat de veroordeling is uitgesproken nadat de hoogste Belgische rechtbank een controversieel bilateraal verdrag inzake de uitwisseling van gevangenen had opgeschort, op basis waarvan de Iraanse diplomaat Assadollah Assadi, die in België voor een poging tot terrorisme was veroordeeld, naar de Islamitische Republiek Iran teruggestuurd had kunnen worden in ruil voor de vrijlating van Olivier Vandecasteele; overwegende dat in Iran ook zeven Franse staatsburgers gevangen zitten, onder wie Cécile Kohler, een lerares en vakbondslid, en haar partner, Jacques Paris, alsook Benjamin Brière, die in mei 2020 zijn opgepakt en wegens “spionage” tot een gevangenisstraf van acht jaar en acht maanden zijn veroordeeld;
- G. overwegende dat Iran van alle landen ter wereld het hoogste aantal executies per hoofd van de bevolking telt; overwegende dat het Iraanse regime doodvonnissen tegen vreedzame demonstranten, waaronder minderjarigen, heeft uitgesproken en uitgevoerd na oneerlijke en versnelde gerechtelijke procedures, waarbij de meest elementaire en fundamentele vereisten van een eerlijk proces zijn geschonden; overwegende dat Amnesty International over bewijzen beschikt dat het Iraanse regime de doodstraf blijft gebruiken als repressief wapen om protesten de kop in te drukken; overwegende dat de politie en de veiligheidsdiensten van de Islamitische Republiek zich op grote schaal schuldig maken aan foltering, verkrachting en wrede, onmenselijke en vernederende behandeling van gedetineerden in Iraanse gevangenissen;
- H. overwegende dat Amnesty International een lijst heeft opgesteld van ongeveer 25 personen, waaronder met name Mohammad Ghobadlou, die groot gevaar lopen te worden geëxecuteerd; overwegende dat Amnesty International vreest dat nog veel meer mensen de doodstraf kunnen krijgen voor hun deelname aan de demonstraties; overwegende dat het Bureau van de Hoge Commissaris van de VN voor de mensenrechten meldt dat meer dan 40 Iraanse kunstenaars zijn beschuldigd van misdrijven waarop de doodstraf staat; overwegende dat Iraanse acteurs, musici, sporters en andere bekende personen zich publiekelijk achter de demonstraties tegen de religieuze machthebbers hebben geschaard;
- I. overwegende dat de toestand van de mensenrechten in Iran steeds slechter wordt; overwegende dat de moord op Jina Mahsa Amini en anderen, alsmede de huidige golf van executies, illustratief zijn voor de aanhoudende mensenrechtencrisis in Iran; overwegende dat deze verslechtering wordt bestendigd door de systematische straffeloosheid van het Iraanse regime en zijn veiligheidsapparaat, die foltering op grote schaal en buitengerechtelijke executies en moord hebben toegestaan; overwegende dat het Iraanse strafrechtstelsel sterk leunt op gedwongen bekentnissen die door foltering en andere vormen van druk worden afgedwongen; overwegende dat de wereldwijde afschaffing van de doodstraf een van de belangrijkste doelstellingen van het mensenrechtenbeleid van de EU vormt;

- J. overwegende dat 227 leden van het Iraanse parlement op 6 november 2022 de rechterlijke macht hebben opgeroepen resoluut op te treden tegen mensen die tijdens de protesten zijn gearresteerd en de doodstraf als straf toe te passen, daarmee rechtstreeks ingaand tegen het beginsel van de scheiding der machten;
- K. overwegende dat in de Iraanse grondwet is bepaald dat etnische minderheden gelijke rechten hebben; overwegende dat de doodstraf in onevenredige mate wordt toegepast op lhbtq+-personen en personen die tot etnische en religieuze minderheden behoren, met name Beloetsjen, Koerden, Arabieren, Baha'i en christenen; overwegende dat sinds het begin van de moorden en het harde optreden een toenemend aantal mensenrechtenverdedigers is gearresteerd; overwegende dat vrouwen en meisjes, die het voortouw hebben genomen bij de demonstraties, waaronder leden van etnische en religieuze minderheden, zijn gearresteerd en gevangengezet omdat zij eisten dat er een einde zou komen aan systematische en stelselmatige discriminerende wetten, beleidsmaatregelen en praktijken, en dat zij met name het doelwit zijn van aanklachten waarop de doodstraf staat, en van doodvonnissen;
- L. overwegende dat een groep mensenrechtendeskundigen, waaronder verschillende onafhankelijke mensenrechtendeskundigen van de VN (zogenaamde "Special procedures"), een verklaring heeft afgelegd waarin zij de moorden en het keiharde optreden van de veiligheidstroepen in Iran tegen demonstranten veroordelen; overwegende dat de deskundigen hun diepe bezorgdheid hebben geuit over het "buitensporige en dodelijke geweld" dat tijdens de protesten na de dood van mevrouw Amini tegen demonstranten is gebruikt, waaronder seksueel geweld tegen vrouwen en meisjes, intimidatie en pesterijen van demonstranten, en systematische straffeloosheid voor de daders van mensenrechtenschendingen; overwegende dat de VN-deskundigen er op 11 november 2022 bij het Iraanse regime op hebben aangedrongen niet langer mensen ter dood te veroordelen wegens hun deelname, of vermeende deelname, aan vreedzame demonstraties;
- M. overwegende dat de VN-deskundigen de Mensenrechtenraad hebben opgeroepen dringend de nodige maatregelen te nemen om een speciale zitting over de situatie in Iran te houden en een internationaal onderzoeksmechanisme in te stellen, om ervoor te zorgen dat in Iran verantwoording wordt afgelegd en een einde wordt gemaakt aan de aanhoudende straffeloosheid voor ernstige schendingen van de mensenrechten; overwegende dat de Mensenrechtenraad op 24 november 2022 een speciale zitting heeft gehouden over de situatie in Iran; overwegende dat tijdens deze bijzondere zitting is overeengekomen dat een onafhankelijke internationale onderzoeksmis­sie de mensenrechtenschendingen in de Islamitische Republiek Iran moet onderzoeken, bewijsmateriaal moet verzamelen en analyseren en in contact moet treden met belanghebbenden om de feiten rond deze aantijgingen vast te stellen, teneinde alle plegers van ernstige mensenrechtenschendingen in de Islamitische Republiek Iran, met inbegrip van de hoogste autoriteiten, voor de rechter te brengen;
- N. overwegende dat het Bureau van de Hoge Commissaris van de VN voor de mensenrechten op 10 januari 2023 heeft aangegeven dat de inzet van strafprocedures om mensen te straffen voor het uitoefenen van hun grondrechten neerkomt op door de staat gesanctioneerde moord;
- O. overwegende dat de ministers van Buitenlandse Zaken van de EU op 12 december 2022 de conclusies van de Raad over Iran hebben aangenomen; overwegende dat de Iraanse

autoriteiten in deze conclusies met name worden opgeroepen onmiddellijk een einde te maken aan de verwerpelijke praktijk van het opleggen en uitvoeren van doodvonnissen tegen betogers, en de recente doodvonnissen die naar aanleiding van de huidige protesten zijn uitgesproken onverwijld in te trekken, en ervoor te zorgen dat voor alle gedetineerden een behoorlijke rechtsgang is gewaarborgd;

- P. overwegende dat de secretaris-generaal van de EDEO op 9 januari 2023 de ambassadeur van de Islamitische Republiek Iran bij de Europese Unie namens de hoge vertegenwoordiger heeft ontboden om er nogmaals op te wijzen dat de EU zijn afschuw heeft uitgesproken over de recente executies van Mohammad Mehdi Karami en Seyyed Mohammad Hosseini, die in verband met de protesten in Iran zijn gearresteerd en ter dood zijn veroordeeld; overwegende dat Mohsen Shekari en Majidreza Rahnavard respectievelijk op 8 en 12 december 2022 zijn geëxecuteerd wegens hun deelname aan de protesten;
- Q. overwegende dat Canada en de Verenigde Staten op 9 december 2022 een gezamenlijke verklaring hebben afgelegd waarin zij de ernstige gewelddaden van de Islamitische Republiek Iran tegen vreedzame demonstranten en de voortdurende onderdrukking van het Iraanse volk en de verdrukking van en het door de staat gesteunde geweld tegen vrouwen veroordelen; overwegende dat beide landen verdere sancties hebben genomen tegen Iraanse functionarissen die betrokken zijn bij schendingen van de mensenrechten, met inbegrip van die welke zijn begaan als onderdeel van het momenteel plaatsvindende gewelddadige optreden;
- R. overwegende dat de EU onlangs en bij diverse gelegenheden beperkende maatregelen heeft genomen in verband met deze flagrante schendingen van de mensenrechten, met name tegen hooggeplaatste personen binnen de Islamitische Revolutionaire Garde, waaronder het bevriezen van tegoeden, een reisverbod naar de EU en een verbod om tegoeden of economische middelen ter beschikking te stellen aan de op de lijst geplaatste personen en entiteiten als reactie op hun rol in het gewelddadige optreden in Iran en de levering door de Islamitische Republiek van gewapende drones die worden gebruikt bij terroristische activiteiten van de Russische Federatie tegen Oekraïne; overwegende dat de lijst van personen en entiteiten die onderworpen zijn aan beperkende maatregelen van de EU in het kader van de bestaande regeling inzake sancties tegen Iran wegens schendingen van de mensenrechten thans in totaal 126 personen en 11 entiteiten omvat; overwegende dat de sanctielijst van de EU met name de Iraanse minister van Binnenlandse Zaken, Ahmad Vahidi, de Iraanse minister van Informatie- en Communicatietechnologie, Issa Zarepour, de Iraanse ordehandhavingdiensten en de provinciale hoofden van de Islamitische Revolutionaire Garde omvat;
- S. overwegende dat het Ministerie van Buitenlandse Zaken van de Islamitische Republiek Iran als reactie op de sancties tegenmaatregelen heeft genomen tegen mevrouw Neumann, lid van het Europees Parlement en voorzitter van de delegatie voor de betrekkingen met het Arabisch schiereiland, alsmede tegen andere EP-leden en Duitse en Franse oud-politici; overwegende dat het Parlement in reactie op de sancties die Iran aan EP-leden heeft opgelegd, in november 2022 heeft besloten de contacten met de Iraanse autoriteiten in de vorm van bezoeken van delegaties en commissies aan dat land te bevriezen;
- T. overwegende dat de Islamitische Republiek, met name via de Islamitische

Revolutionaire Garde, grootschalige, geavanceerde en gewelddadige transnationale repressie uitoefent tegen activisten in ballingschap en in de diaspora, dissidenten, onafhankelijke journalisten en mensenrechtenactivisten, ook op het grondgebied van de EU, en hun familieleden in Iran bedreigt en lastigvalt; overwegende dat de Islamitische Republiek, zowel rechtstreeks als via lokale vertegenwoordigers, dissidenten in de diaspora heeft vermoord, ballingen heeft ontvoerd ze naar Iran over te brengen, en bomaanslagen heeft beraamd in verscheidene landen, waaronder lidstaten van de EU;

- U. overwegende dat het regime van de Islamitische Republiek opzettelijk internet- en mobiele verbindingen verstoort en socialemediaplatforms sterk aan banden legt om het vermogen van de Iraanse bevolking om demonstraties te organiseren, te ondermijnen; overwegende dat de sanctieregeling van de EU ook een verbod omvat op de uitvoer naar de Islamitische Republiek Iran van apparatuur die voor binnenlandse repressie kan worden gebruikt en van apparatuur voor toezicht op telecommunicatie;
- V. overwegende dat de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (VV/HV) Josep Borrell in zijn verklaringen van 8 december 2022 en 7 januari 2023 de executies van Mohammad Mehdi Karami en Seyyed Mohammad Hossein heeft veroordeeld; overwegende dat hij in zijn verklaringen de Iraanse autoriteiten oproept om onmiddellijk een einde te maken aan de praktijk van het opleggen en uitvoeren van doodvonnissen tegen demonstranten; overwegende dat de EU in deze verklaringen de Iraanse autoriteiten ook oproept om de recente doodvonnissen onverwijld in te trekken en hun internationale verplichtingen strikt na te komen;
- W. overwegende dat de Islamitische Republiek Koerdische groeperingen, ook in Irak, ervan heeft beschuldigd aan te zetten tot demonstraties in Iraans Koerdistan; overwegende dat de Islamitische Revolutionaire Garde onder dit voorwendsel gewapende aanvallen heeft uitgevoerd in de Koerdische regio in Irak, waarbij tientallen doden zijn gevallen, onder wie burgers; overwegende dat met name in het noordwesten en zuidoosten van Iran, waar veel leden van de Koerdische en de Beloetsji-minderheid wonen, zeer hardhandig tegen demonstranten is opgetreden;
- X. overwegende dat de Islamitische Revolutionaire Garde, bestaande uit de paramilitaire Basij-militie, Quds-troepen, grond-, lucht- en marinetroepen, een centrale rol speelt bij de onderdrukking van binnenlandse dissidenten en bij militaire activiteiten in het buitenland; overwegende dat de Islamitische Revolutionaire Garde, die als een staat binnen een staat optreedt, naar verluidt twee derde van de Iraanse economie controleert, met onder meer participaties in de infrastructuur, de petrochemische, financiële, telecommunicatie-, automobiel- en de maritieme sector, alsook omvangrijke patronagetrusts, bekend als “bonyads”, en grootschalige illegale smokkelnetwerken;
- Y. overwegende dat vrouwen en meisjes in Iran op wrede wijze worden vermoord bij zogenaamde “eremoorden”; overwegende dat de slachtoffers vaak geen gerechtigheid krijgen voor misdrijven die in naam van de “eer” tegen hen zijn gepleegd;
- Z. overwegende dat de Islamitische Revolutionaire Garde zowel in eigen land als in de regio terroristische activiteiten pleegt, leidt en in de hand werkt; overwegende dat de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne heeft geleid tot een intensivering van de betrekkingen van Teheran met Moskou;

- AA. overwegende dat het agressieve binnenlandse beleid van het Moallah-regime navolging vindt in het buitenlandse beleid van de Islamitische Republiek; overwegende dat het regime bijdraagt tot destabilisering in het hele Midden-Oosten en daarbuiten;
- AB. overwegende dat Ebrahim Raisi, die in juni 2021 tot president van Iran werd gekozen en op de sanctielijst van de VS staat, eerder als hoofd van de Iraanse rechterlijke macht heeft gediend, ondanks zijn goed gedocumenteerde verleden van ernstige mensenrechtenschendingen; overwegende dat de overwinning van Ebrahim Raisi werd bewerkstelligd door de instellingen van de Islamitische Republiek bij verkiezingen die niet volledig vrij of eerlijk waren; overwegende dat slechts 7 van de 592 kandidaten groen licht kregen van de Raad van Hoeders om zich kandidaat te stellen voor het presidentschap; overwegende dat geen van de kandidaten vrouw was, tot een minderheidsgroep behoorde of andere standpunten innam dan het regime;
- AC. overwegende dat de onderhandelingen over de verlenging van het gezamenlijk alomvattend actieplan (JCPOA) nog steeds niet officieel zijn opgeschort; overwegende dat de besprekingen over het veiligheidscontroleonderzoek dat door de Internationale Organisatie voor Atoomenergie is gestart nadat zij sporen van uranium had gevonden op drie niet-aangegeven locaties in Iran, worden voortgezet;
1. veroordeelt in de krachtigste bewoordingen de terdoodveroordeling en executie van vreedzame demonstranten in Iran, met name Mohsen Shekari, Majidreza Rahnavard, Mohammad Mehdi Karami en Seyyed Mohammad Hosseini; eist dat de Iraanse autoriteiten onmiddellijk en onvoorwaardelijk alle geplande executies afgelasten en afzien van verdere terdoodveroordelingen; roept de autoriteiten van de Islamitische Republiek Iran op om een officieel moratorium op executies in te stellen met het oog op de volledige afschaffing van de doodstraf; dringt er bij de Iraanse autoriteiten op aan alle veroordelingen en doodvonnissen in te trekken; verklaart nogmaals fel en principieel tegenstander te zijn van het gebruik van de doodstraf, te allen tijde en in alle omstandigheden;
 2. dringt er bij de autoriteiten van de Islamitische Republiek op aan te zorgen voor de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van alle demonstranten die ter dood zijn veroordeeld, waaronder Mohammed Boroughani, Mohammad Ghobadlou, Hamid Ghare Hassanlou, Mahan Sadrat Marani, Hossein Mohammadi, Manouchehr Mehman Navaz, Sahand Nourmohammad-Zadeh, Saman Seydi, Reza Arya, Saleh Mirhashemi Baltaghi, Saeed Yaqoubi Kordafli, Javad Rouhi, Arshia Takdastan, en Mehdi Mohammadifard, Saleh Mirhashemi, Majid Kazemi en Saeid Yaghoubi; veroordeelt het ten stelligste dat strafvervolging en doodstraffen door het Iraanse regime als wapen zijn ingezet om critici de mond te snoeren en mensen te straffen voor de uitoefening van hun grondrechten; roept de Islamitische Republiek op om haar wetboek te herzien en moharebeh (“vijandschap tegen God”) en mofsed-e-filarz (“corruptie op aarde”) als strafbare feiten af te schaffen;
 3. betuigt zijn solidariteit met de Iraanse jongeren, vrouwen en mannen, inclusief minderheden, die de demonstraties leiden en eraan deelnemen; steunt de vreedzame protestbeweging in het hele land tegen de systematische en toenemende onderdrukking en tegen de ernstige en massale schendingen van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden; spreekt zijn krachtige steun uit voor het streven van het Iraanse volk om in een vrij, stabiel, inclusief en democratisch land te leven; veroordeelt de systematische discriminatie van vrouwen door het Iraanse regime door middel van wetten en

voorschriften die hun vrijheden, leven en bestaansmiddelen ernstig inperken;

4. betuigt zijn medeleven met de families van allen die gedood, gemarteld, ontvoerd of onrechtmatig gevangengezet zijn naar aanleiding van de recente en eerdere protesten in Iran;
5. spreekt nogmaals zijn krachtige veroordeling uit van het wijdverbreide, opzettelijke en onevenredige gebruik van grof geweld door de Iraanse veiligheidstroepen tegen vreedzame demonstranten; roept de Iraanse autoriteiten op een einde te maken aan het optreden tegen hun eigen burgers; herinnert eraan dat het recht op vreedzame vergadering moet worden gewaarborgd;
6. eist dat de internationale gemeenschap en de EU en haar lidstaten alle contacten met de autoriteiten van de Islamitische Republiek gebruiken om te eisen dat onmiddellijk een einde wordt gemaakt aan de executie van demonstranten en de gewelddadige onderdrukking van demonstraties, en dat al degenen die zijn gearresteerd wegens de uitoefening van hun recht op vrijheid van meningsuiting, vereniging en vreedzame vergadering, onvoorwaardelijk worden vrijgelaten; verzoekt de EDEO en de lidstaten het Iraanse regime ter verantwoording te blijven roepen voor het doden van zijn eigen bevolking en voor de ernstige mensenrechtenschendingen;
7. roept het Iraanse regime op om een internationaal, onpartijdig en doeltreffend onderzoek door een onafhankelijke bevoegde autoriteit, in samenwerking met internationale organisaties, mogelijk te maken naar de mensenrechtenschendingen door het regime, waaronder de moord op Jina Mahsa Amini, de moord op honderden demonstranten en de foltering en mishandeling van degenen die willekeurig door de Islamitische Republiek worden vastgehouden; eist dat de Iraanse autoriteiten een snel, op bewijzen gestoeld, onpartijdig en doeltreffend onderzoek naar de dood van alle omgekomen demonstranten mogelijk maken en dat de verantwoordelijken worden berecht; onderstreept dat de EU de moord op Jina Mahsa Amini en de reactie van de Iraanse veiligheidsdiensten op de daaropvolgende demonstraties aan de orde moet blijven stellen;
8. dringt aan op de onmiddellijke vrijlating van alle personen die worden vastgehouden wegens hun betrokkenheid bij vreedzame demonstraties, en van alle politieke gevangenen; vraagt om gerichte beperkende maatregelen op grond van Verordening (EU) nr. 359/2011 voor alle rechters die vonnissen tegen demonstranten uitspreken; eist voorts dat de Iraanse autoriteiten onmiddellijk en onvoorwaardelijk alle aanklachten intrekken tegen eenieder die gevangen is gezet uitsluitend wegens de vreedzame uitoefening van zijn recht op vrije meningsuiting, vereniging en vreedzame vergadering in verband met de protesten; vraagt de Iraanse autoriteiten hun internationale verplichtingen na te komen, onder meer uit hoofde van het IVBPR;
9. verwelkomt de conclusies van de Raad Buitenlandse Zaken van 12 december 2022 en de aanneming van de recente beperkende maatregelen tegen degenen die betrokken zijn bij het geweld tegen demonstranten en tegen al degenen die banden hebben met de “zedepolitie” en die medeplichtig zijn bevonden aan of verantwoordelijk zijn voor de dood van Jina Mahsa Amini; is evenwel van mening dat de flagrante minachting van het Iraanse regime voor de menselijke waardigheid en de democratische idealen van zijn eigen burgers, alsook zijn steun aan de Russische Federatie, verdere aanpassingen van het standpunt van de EU ten aanzien van Iran noodzakelijk maken;

10. dringt er bij de VV/HV en de Raad op aan de EU-lijst van aan sancties onderworpen personen en entiteiten uit te breiden met alle personen en entiteiten die verantwoordelijk zijn voor mensenrechtenschendingen en familieleden van die personen, waaronder de hoogste leider Ali Khamenei, president Ebrahim Raisi, procureur-generaal Mohammad Jafar Montazeri en alle stichtingen (“bonyads”) die banden hebben met de Islamitische Revolutionaire Garde, met name de Bonyad Mostazafan en de Bonyad Shahid va Omur-e Janbazan; verzoekt de VV/HV, de Raad en de lidstaten tevens sancties te overwegen tegen de 227 leden van het Iraanse parlement die het gebruik van doodvonnissen hebben aangemoedigd; is ingenomen met het feit dat het Verenigd Koninkrijk voorbereidingen treft om de Islamitische Revolutionaire Garde op de Britse lijst van terroristische organisaties te plaatsen; veroordeelt krachtig de sancties die de Iraanse autoriteiten hebben opgelegd aan Duitse en Franse oud-politici en aan leden van het Europees Parlement; wijst erop dat de interparlementaire dialoog opgeschort moet blijven zolang de sancties door de Iraanse autoriteiten tegen leden van het Europees Parlement nog van kracht zijn;
11. verzoekt de Raad en de lidstaten de Islamitische Revolutionaire Garde en haar subsidiaire strijdkrachten, waaronder de paramilitaire Basij-militie en de Quds-troepen, op de EU-terroristenlijst te plaatsen, en een verbod in te stellen op alle economische en financiële activiteiten waarbij bedrijven en commerciële entiteiten betrokken zijn die banden hebben met, geheel of gedeeltelijk eigendom zijn van of een dekmantel vormen voor de Islamitische Revolutionaire Garde of aan de Islamitische Revolutionaire Garde gelieerde personen, ongeacht het land waar zij actief zijn, waarbij voorkomen moet worden dat dit negatieve gevolgen heeft voor de bevolking van Iran of voor de humanitaire hulp of ontwikkelingshulp van de EU; roept de EU en haar lidstaten op om, in samenwerking met gelijkgestemde partners, er bij alle landen waar de Islamitische Revolutionaire Garde militaire of economische operaties uitvoert of als inlichtingendienst actief is, op aan te dringen de banden met de Islamitische Revolutionaire Garde te verbreken en het hebben van banden met de Islamitische Revolutionaire Garde strafbaar te stellen; spreekt zijn afschuw uit over de niet-uitgelokte aanval van de Islamitische Revolutionaire Garde in het Iraaks-Koerdische gouvernement Erbil en benadrukt dat dergelijke willekeurige aanvallen een bedreiging vormen voor onschuldige burgers en de stabiliteit in de regio;
12. spreekt nogmaals zijn krachtige veroordeling uit over de snel verslechterende mensenrechtensituatie in Iran, waarvoor alleen de Islamitische Republiek, haar hoogste leiders en haar veiligheidstroepen, met inbegrip van de Islamitische Revolutionaire Garde, verantwoordelijk zijn; eist dat de Iraanse autoriteiten de fundamentele rechten en vrijheden van etnische en religieuze minderheden en lhbtq+-personen respecteren; roept de Iraanse autoriteiten op alle vormen van discriminatie uit te bannen;
13. is verheugd over de instelling van de onafhankelijke internationale onderzoeksmissie inzake de Islamitische Republiek Iran, die van de VN-Mensenrechtenraad in resolutie S35/1 van 24 november 2022 de opdracht heeft gekregen schendingen van de mensenrechten in de Islamitische Republiek Iran te onderzoeken en daarmee verband houdend bewijsmateriaal te verzamelen en te analyseren, en dringt erop aan dat deze missie spoedig van start gaat; dringt er bij de autoriteiten van de Islamitische Republiek op aan de onderzoeksmissie volledige en ongehinderde toegang te verlenen zodat zij haar mandaat kan uitvoeren, en zich te onthouden van het lastigvallen en intimideren van personen die met de onderzoeksmissie samenwerken of van familieleden van deze personen; verzoekt de EU en haar lidstaten de voorbereidingen voor en de uitvoering

van de onderzoeksmissie ten volle te steunen; dringt er bij de VN-Mensenrechtenraad op aan de Iraanse kwestie onmiddellijk door te verwijzen naar de VN-Veiligheidsraad indien de Islamitische Republiek niet meewerkt;

14. verzoekt de Iraanse autoriteiten voorts alle bezoeken van alle speciale procedures van de VN-Mensenrechtenraad toe te staan, en er met name voor te zorgen dat de speciale rapporteur van de VN voor de mensenrechtensituatie in de Islamitische Republiek Iran het land mag binnenkomen;
15. eist dat het Iraanse regime alle mensenrechtenverdedigers vrijlaat; verzoekt het Iraanse regime te stoppen met het vervolgen van mensenrechtenverdedigers in Iran en onder alle omstandigheden te garanderen dat zij hun legitieme mensenrechtenactiviteiten kunnen uitvoeren zonder vrees voor represailles en vrij van alle beperkingen, met inbegrip van gerechtelijke intimidatie;
16. veroordeelt de arrestatie van tientallen journalisten en roept de Iraanse autoriteiten op hen onmiddellijk vrij te laten; maakt zich grote zorgen over de arrestatie van meer dan 80 journalisten, waaronder Niloofar Hamedi, de journaliste die als eerste heeft bericht over de arrestatie en ziekenhuisopname van Jina Mahsa Amini, en verzoekt de Iraanse autoriteiten hen onverwijld vrij te laten; roept de Islamitische Republiek op om de vrijheid van meningsuiting en vrijheid van geloof van alle inwoners van Iran te eerbiedigen; maakt zich zorgen over de criminalisering van medisch personeel en de uitoefening van geweld jegens dit personeel door de veiligheidstroepen, en roept de Islamitische Republiek Iran ertoe op civiel medisch personeel met alle beschikbare middelen te steunen opdat zij op onpartijdige wijze medische hulp kunnen verlenen;
17. veroordeelt met klem het stelselmatige gebruik van foltering in Iraanse gevangenis, waaronder het gebruik van seksueel geweld als wapen, en roept ertoe op dat er onmiddellijk een eind wordt gemaakt aan alle vormen van foltering en mishandeling van gedetineerden; veroordeelt met klem het beleid van de Islamitische Republiek om bekentenissen af te dwingen door middel van foltering, intimidatie, bedreiging van familieleden of andere vormen van dwang, en het gebruik van deze gedwongen bekentenissen om betogers te veroordelen en te veroordelen; veroordeelt voorts de praktijk waarbij gedetineerden geen telefoongesprekken mogen voeren en geen contact mogen hebben met hun familie; maakt zich ernstige zorgen over het feit dat gedetineerden tijdens ondervragingen niet bijgestaan mogen worden door een advocaat; roept het Iraanse regime op om gevangenen te behandelen met het respect dat hen toekomt vanwege hun inherente waardigheid en waarde als mens; herhaalt zijn oproep aan Iran om het VN-Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing onverwijld te bekrachtigen en volledig in overeenstemming met de daarin vervatte bepalingen te handelen;
18. dringt er bij de Iraanse autoriteiten op aan alle gearresteerde EU-onderdanen onmiddellijk vrij te laten en alle aanklachten tegen hen in te trekken; veroordeelt met klem de veroordeling van de Belgische medewerker van een niet-gouvernementele organisatie (ngo), Olivier Vandecasteele, tot 40 jaar gevangenisstraf, 74 zweepslagen en een boete van 1 miljoen euro op grond van valse beschuldigingen van spionage, en de detentie en de terdoodveroordeling van de Zweed Ahmadreza Djalali, alsmede het cynische gebruik door de Islamitische Republiek van gijzeldiplomatatie om de vrijlating af te dwingen van de veroordeelde terrorist Asadollah Asadi; dringt aan op de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating en veilige repatriëring van Ahmadreza

Djalali en Olivier Vandecasteele en van de zeven Franse burgers die nog steeds in Iran worden vastgehouden, waaronder Cécile Kohler; veroordeelt in de krachtigste bewoordingen de executie in Iran van de Iraans-Britse staatsburger Alireza Akbari; spreekt voorts zijn bezorgdheid uit over de publieke bedreigingen door het Iraanse Ministerie van Inlichtingen en Veiligheid aan het adres van Europese ambassades;

19. roept de lidstaten en ngo's op alle beschikbare bewijzen die tot het onderzoek kunnen bijdragen, op te slaan, te bewaren en te delen, en met het Internationaal Strafhof samen te werken en zijn werkzaamheden te ondersteunen; dringt er bij de Iraanse autoriteiten op aan stappen te ondernemen om het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof te bekrachtigen; benadrukt dat de voortdurende en ernstige schendingen van de mensenrechten van zijn eigen bevolking door het Iraanse regime de onderhandelingen over het gezamenlijk alomvattend actieplan in gevaar brengen;
20. veroordeelt met klem de aanhoudende praktijk van de Islamitische Republiek om bij protesten in het land de toegang tot internet en mobiele netwerken te blokkeren, waardoor het voor Iraanse burgers onmogelijk is te communiceren en vrijelijk informatie uit te wisselen; wijst erop dat dergelijke acties een duidelijke schending van het internationaal recht zijn; is ingenomen met de diverse beperkende maatregelen die de EU in het kader van het sanctiemechanisme heeft vastgesteld als reactie op de repressie, met name de maatregelen die gericht zijn tegen personen en entiteiten die actief zijn op het gebied van informatie- en communicatietechnologie en degenen die verantwoordelijk zijn voor desinformatie; is tevens ingenomen met het feit dat de Iraanse minister van Informatie- en Communicatietechnologie aan de EU-sanctielijst is toegevoegd; verzoekt de Commissie om, met strikte inachtneming van het beginsel van noodzakelijkheid, te overwegen om in de EU gevestigde aanbieders van communicatie toe te staan burgers en inwoners van Iran veilige tools aan te bieden;
21. roept de lidstaten op zich ertoe te verbinden om Iraniërs toegang te geven tot een vrij internet, ondanks de massale internetcensuur van het regime; stelt voor dat de mogelijkheid wordt geboden om via een EU-fonds de nodige technische en financiële middelen te verstrekken;
22. dringt er bij alle lidstaten op aan universele rechtsmacht uit te oefenen met betrekking tot alle Iraanse functionarissen tegen wie er een redelijke verdenking bestaat dat zij strafrechtelijk aansprakelijk zijn voor misdrijven krachtens het internationale recht en andere ernstige schendingen van de mensenrechten; dringt er bij de lidstaten waarvan de nationale wetgeving nog niet voorziet in de invoering van het beginsel van universele rechtsmacht, op aan onverwijld dergelijke wetgeving in te voeren;
23. dringt aan op uitbreiding van de beperkende maatregelen in het licht van het feit dat de Islamitische Republiek Iran onbemande luchtvaartuigen blijft leveren en plannen heeft om grond-grondraketten te leveren aan de Russische Federatie, met het oog op de inzet hiervan tegen Oekraïne; benadrukt dat de Islamitische Republiek bijdraagt aan oorlogsmisdaden in Oekraïne, aangezien deze wapens worden gebruikt om burgers en civiele infrastructuur te raken;
24. roept de Commissie en de Raad op alle mazen in de handhaving van de bestaande sancties te dichten, met inbegrip van financiële mazen, toe te zien op de strikte uitvoering ervan en nauw samen te werken met internationale partners met het oog op een doeltreffende uitvoering van de beperkende maatregelen;

25. geeft uiting aan zijn diepe bezorgdheid over de structurele transnationale repressie door de autoriteiten van de Islamitische Republiek in de vorm van onder meer spionage, moordaanslagen, pogingen tot bomaanslagen, cyberaanvallen, desinformatiecampagnes en andere vormen van controle, met name door haar ambassades en de Islamitische Revolutionaire Garde, gericht tegen personen in de Iraanse diaspora die in de EU wonen, waardoor de vrijheid van meningsuiting van EU-burgers en ingezetenen wordt gesmoord en hun veiligheid in gevaar wordt gebracht, hetgeen neerkomt op kwaadaardige inmenging; roept de EU en de lidstaten op meer te doen om personen in de Iraanse diaspora te beschermen tegen de transnationale repressie van de Islamitische Republiek; verzoekt de EDEO en de lidstaten te onderzoeken hoe technische en capaciteitsondersteuning kan worden geboden aan diegenen die het Iraanse maatschappelijk middenveld helpen, waarbij de eindverantwoordelijkheid voor deze activiteiten in Iran moet liggen;
26. veroordeelt de recente kritiek van Iraanse functionarissen op het Franse weekblad Charlie Hebdo, en is ingenomen met het feit dat er een onderzoek is gestart naar de cyberaanval op het blad nadat het satirische tekeningen had gepubliceerd;
27. verzoekt de EU, met inbegrip van de VV/HV, mensenrechtenkwesties bij de Iraanse autoriteiten te blijven aankaarten in bilaterale en multilaterale fora, en alle geplande bijeenkomsten met de Iraanse autoriteiten daarvoor aan te wenden, in het bijzonder in het licht van de politieke dialoog op hoog niveau tussen de EU en Iran; bevestigt nogmaals dat eerbiediging van de mensenrechten een kernelement is in de ontwikkeling van de betrekkingen tussen de EU en Iran;
28. roept alle lidstaten nogmaals op gezamenlijk openbare verklaringen af te leggen en via diplomatieke kanalen oneerlijke processen te blijven monitoren, en om bezoeken te brengen aan gevangenen waar EU-gevangenen die als gijzelaars worden gebruikt, mensenrechtenverdedigers en andere gewetensgevangenen worden vastgehouden; pleit voor een sterkere coördinatie tussen de in Teheran geaccrediteerde EU-ambassades; dringt er bij alle lidstaten met een diplomatieke aanwezigheid in Teheran op aan gebruik te maken van de mechanismen waarin de EU-richtsnoeren inzake mensenrechtenverdedigers voorzien, om steun en bijstand te verlenen aan personen die ter dood zijn veroordeeld en personen die onrechtmatig veroordeeld of gearresteerd zijn; dringt er bij de lidstaten op aan ervoor te zorgen dat gevangenen bezoek kunnen ontvangen en de omstandigheden van hun detentie zorgvuldig te monitoren;
29. dringt er bij de Iraanse autoriteiten op aan onafhankelijke waarnemers van de ambassades van de lidstaten in Iran toegang te verlenen tot alle processen in verband met de demonstraties; verzoekt de lidstaten alle processen in verband met de demonstraties te volgen, met bijzondere aandacht voor de processen waarbij de doodstraf is geëist, en de gebreken daarvan publiekelijk aan de kaak te stellen;
30. verzoekt de Commissie, de EDEO en de lidstaten om, in samenwerking met gelijkgestemde partners, de concrete steun voor de democratische idealen van de bevolking van Iran uit te breiden en te versterken, met name door meer steun te verlenen aan onafhankelijke mensenrechten- en maatschappelijke organisaties en onafhankelijke mediaplatforms, en door de inspanningen van gelijkgestemde partners om de internetconnectiviteit in Iran in stand te houden, te ondersteunen; moedigt de democratische oppositie van Iran aan om waar mogelijk te streven naar meer eenheid, op basis van gedeelde waarden en met betrokkenheid van Iraniërs in ballingschap en in

de diaspora, teneinde verdere steun van de internationale gemeenschap te vergemakkelijken; dringt er bij de EU en haar lidstaten op aan hun strategische communicatie gericht op het Iraanse volk te intensiveren, met name door het mandaat van de EDEO-StratCom Task Force South uit te breiden tot de Islamitische Republiek en de financiering en zichtbaarheid ervan aanzienlijk te verhogen;

31. verzoekt de EU en haar lidstaten de afgifte van visa aan personen die een gegronde vrees hebben voor vervolging wegens de vreedzame uitoefening van hun recht op vrijheid van meningsuiting, vereniging en vreedzame vergadering in verband met de demonstraties in Iran, te vergemakkelijken; verzoekt de EDEO contact op te nemen met de directe buurlanden van Iran om ervoor te zorgen dat de grenzen open blijven voor activisten die Iran willen ontvluchten, en te bewerkstelligen dat deze personen veilig asiel in Europa kunnen aanvragen vanuit deze landen;
32. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie / hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de Islamitische Raadgevende Vergadering, het regime van de Islamitische Republiek Iran, en het kabinet van de hoogste leider van de Islamitische Republiek Iran.